

Ірина Ярославівна ОМЕЦІНСЬКА

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку у виробничій сфері
Тернопільський національний економічний університет
вул. Львівська, 11, м. Тернопіль, 46000, Україна
E-mail: IrinaOmec@ukr.net
Телефон: +380352475050

ПОРЯДОК РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У БАЛАНСІ

Омецінська, І. Я. Порядок розкриття інформації про зобов'язання у балансі [Текст] / Ірина Ярославівна Омецінська // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: С. І. Шкарабан (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету "Економічна думка", 2013. – Том 14. – № 2. – С. 221-226. – ISSN 1993-0259.

Анотація

Розкрито економічну сутність зобов'язань. Здійснено порівняльну характеристику відображення зобов'язань у Балансі до і після прийняття Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Визначено переваги та недоліки нового Балансу (Звіту про фінансовий стан). Доведено недоцільність відображення у складі зобов'язань забезпечень і доходів майбутніх періодів та запропоновано їх відображати в першому розділі пасиву «Власний капітал», перейменувавши його на «Власний та прирівняний до нього капітал». Розширено структуру другого розділу пасиву Балансу (Звіту про фінансовий стан) в частині відображення в ньому інформації про довгострокові зобов'язання. Обґрунтовано доцільність ліквідації четвертого розділу пасиву «Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття». Доведено необхідність відображення такого роду боргів у складі поточних зобов'язань.

Ключові слова: зобов'язання; баланс; забезпечення; доходи майбутніх періодів; поточні зобов'язання; довгострокові зобов'язання.

Ирина Ярославовна ОМЕЦИНСКАЯ

ПОРЯДОК РАСКРЫТИЯ ИНФОРМАЦИИ ОБ ОБЯЗАТЕЛЬСТВАХ В БАЛАНСЕ

Аннотация

Раскрыта экономическая сущность обязательств. Осуществлена сравнительная характеристика отражения обязательств в Балансе до и после принятия Национального положения (стандарта) бухгалтерского учета 1 «Общие требования к финансовой отчетности». Определены преимущества и недостатки нового Баланса (Отчета о финансовом положении). Доказана нецелесообразность отражения в составе обязательств обеспечений и доходов будущих периодов и предложено это делать в первом разделе пассива «Собственный капитал», переименовав его в «Собственный и приравненный к нему капитал». Расширена структура второго раздела пассива Баланса (Отчета о финансовом состоянии) информацией о долгосрочных обязательствах. Обоснована целесообразность ликвидации четвертого раздела пассива «Обязательства, связанные с необоротными активами, удерживаемыми для продажи, и группами выбытия». Доказана необходимость отражения такого рода долгов в составе текущих обязательств.

Ключевые слова: обязательства; баланс; обеспечения; доходы будущих периодов; текущие обязательства; долгосрочные обязательства.

ORDER OF INFORMATION DISCLOSURE CONCERNING OBLIGATION IN BALANCE

Abstract

Economic essence of obligations is exposed. Comparative description of obligations' reflection in Balance before and after acceptance of National position (to the standard) of record-keeping 1 the «General requirements to the financial reporting» is made. Advantages and disadvantages of new Balance are determined (Reporting about financial position). The pointlessness reflection in liabilities the supporting and the income of future periods is proven, and it is suggested to reflect them in the first section of liability «Property asset» renaming it into «Property and equated to it asset». The structure of the second section of Balance liability (Report about financial state) is extended in part which reflects the information about a long-term obligations. The expedience of fourth section liability liquidation is explained «Obligations, related to the irreversible assets, retained for a sale, and groups of disposal». The necessity of reflection of such type of debts within current liabilities is proven.

Keywords: *liability; balance; supporting; income of future periods; current liabilities; long-term liability.*

JEL classification: M41

Нині в умовах кризи суттєво погіршився фінансово-майновий стан багатьох суб'єктів господарювання, впала їхня прибутковість, платоспроможність, ліквідність. Одним із важелів підвищення ефективності господарської діяльності підприємств є отримання достовірної інформації про майно суб'єктів господарювання та джерела їх утворення для забезпечення процесу управління. Основним носієм такої інформації є Баланс.

Баланс є важливим компонентом системи інформаційного забезпечення підприємства. З такої форми звітності зовнішні і внутрішні користувачі повинні отримувати достовірну інформацію про активи та пасиви підприємства на певний момент часу. Пасиви поділяють на дві групи: власні та залучені. Залучені пасиви або, іншими словами, залучений із зовнішніх джерел капітал, має назву зобов'язання. Як наслідок, зобов'язання можна розглядати як джерело господарських засобів.

Господарська діяльність підприємств зумовлює виникнення значної кількості зобов'язань. Для управління підприємством адміністративний персонал повинен володіти достовірною і достатньою мірою аналітичною інформацією про види та суми зобов'язань, оскільки останні суттєво впливають на ліквідність і фінансову стійкість суб'єкта господарювання. Користувачі інформації, яку надає бухгалтерський облік, також мають бути впевнені, що всі зобов'язання підприємства правильно визначено, оцінено і внесено до звітності відповідно до принципу повного висвітлення інформації. Тому дослідження проблем формування показників балансу в частині

відображення в ньому інформації про зобов'язання є актуальними.

Питанням обліку зобов'язань та відображення їх у звітності присвячено чимало праць вчених-економістів. Вагомий внесок у розв'язання проблем з цієї царини обліку зробили Ф. Ф. Бутинець, С. Ф. Голов, Л. Л. Горецька, С. Я. Зубілевич, С. Ф. Костюченко, Я. Д. Крупка, О. В. Соловійова, Т. І. Тесленко, Л. В. Чижевська та інші. Однак прийняття Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» спричинило нові дискусії щодо розкриття інформації про зобов'язання у фінансовій звітності.

Процеси реформування нормативного регулювання бухгалтерського обліку засвідчили наявність багатьох недостатньо вивчених і неузгоджених питань щодо формування фінансової звітності підприємства. Тому метою статті є удосконалення порядку розкриття інформації про зобов'язання в Балансі для забезпечення користувачів повною та достовірною інформацією про такий вид пасивів для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку (далі – НП(С)БО) 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» зобов'язання – заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди [5]. Зобов'язання є важливою частиною пасивів підприємства, оскільки за їх допомогою

формується значна частина активів. Це підтверджують статистичні дані, згідно з якими у пасиві Балансу зобов'язання станом на 01.01.2012 р. становили 64,4 % джерел утворення активів, а станом на 31.12.2012 р. цей показник зріс до 64,9 % [9].

До лютого 2013 р. у Балансі зобов'язання були представлені у таких чотирьох розділах:

Розділ II. Забезпечення наступних витрат і платежів;

Розділ III. Довготермінові зобов'язання;

Розділ IV. Поточні зобов'язання;

Розділ V. Доходи майбутніх періодів.

Після набрання чинності НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» зобов'язання репрезентовані у Балансі (Звіті про фінансовий стан) у трьох розділах:

Розділ II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення;

Розділ III. Поточні зобов'язання і забезпечення;

Розділ IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття.

На рис. 1 зображено схему перегрупування розділів Баланс у зв'язку з прийняттям НП(С)БО 1

«Загальні вимоги до фінансової звітності».

Щодо довготермінових зобов'язань, то як до, так і після прийняття НП(С)БО 1, слід зауважити досить низьку інформативність їх представлення у Балансі. Нині такі зобов'язання розкриваються у статтях «Відстрочені податкові зобов'язання» (рядок 1500), «Довгострокові кредити банків» (рядок 1510), «Інші довгострокові зобов'язання» (рядок 1515). У період кризи, коли вітчизняний ринок цінних паперів розвинений слабо, така низька інформативність II розділу пасиву Балансу не створюватиме значні труднощі для користувачів фінансової звітності. Однак, вважаємо, у період високого розвитку економіки цей склад статей Балансу не задовольнятиме вимоги користувачів. Тому вважаємо, для розкриття у звітності інформації про довгострокові зобов'язання слід використовувати такі статті: «Довгострокові кредити банків»; «Довгострокові зобов'язання за векселями»; «Довгострокові зобов'язання за облігаціями»; «Довгострокові зобов'язання з оренди»; «Відстрочені податкові зобов'язання»; «Інші довгострокові зобов'язання».

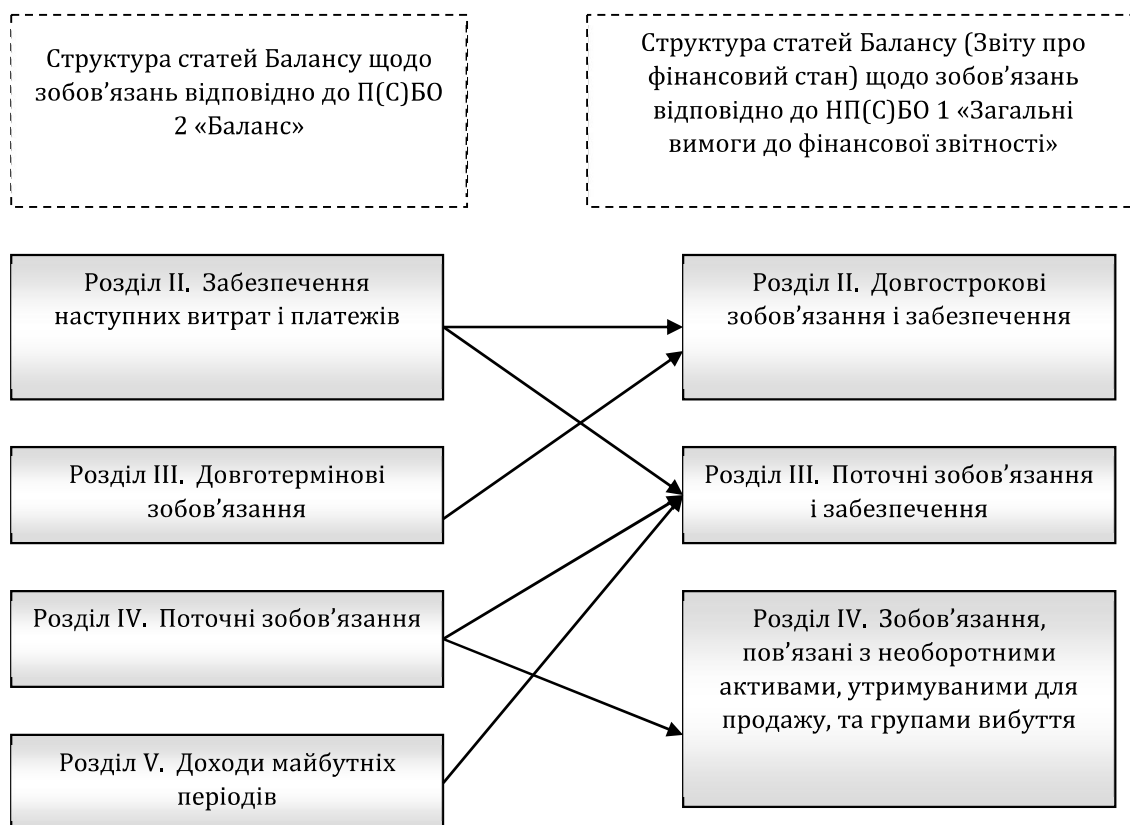

Рис. 1. Порядок відображення зобов'язань у Балансі до і після прийняття НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

Поточні зобов'язання представлені у Балансі досить розгорнуто, оскільки на вітчизняних підприємствах виникають більшість їх видів. Позитивним у новому Балансі (Звіті про фінансовий стан) є окремий рядок 1621

заборгованості перед бюджетом з податку на прибуток. Така зміна підвищила інформаційну цінність звіту, оскільки користувачі фінансової звітності зможуть за даними Балансу оцінити рівень прибутковості підприємства.

Дискусійним залишається внесення до розділу III «Поточні зобов'язання і забезпечення» доходів майбутніх періодів. До 1. 01. 2000 р. в Україні доходи майбутніх періодів відображались у балансі окремою статтею I розділу пасиву Балансу «Джерела власних та прирівняних до них коштів». З 1. 01. 2000 р. для обліку таких доходів у Балансі було виділено окремий розділ. З 07. 022013 р. доходи майбутніх періодів перенесені до складу розділу «Поточні зобов'язання і забезпечення». Тепер вони відображаються у рядку 1665 перед рядком «Інші поточні зобов'язання». Таке відображення є досить суперечливим, оскільки у П(С)БО 11 «Зобов'язання» [6] доходи майбутніх періодів не внесені до складу поточних зобов'язань, а відображені окремим видом зобов'язань. В Інструкції про застосування Плану рахунків [3] доходи майбутніх періодів представлені у класі 6 «Поточні зобов'язання», що посилює неоднозначність підходу до такого роду пасивів.

Хоча виділення доходів майбутніх періодів в окрему статтю балансу є властивим для європейських країн [2; 8], проте, вважаємо, найбільш вдалим було відображення такого роду доходів у складі власних джерел формування активів. Можливість такого відображення доходів майбутніх періодів припускає й американський науковець Л. А. Бернстайн: «Цілком очевидно, що характерною рисою таких статей є зобов'язання, хоча, як у випадку авансових платежів і роялті, вони можуть при виконанні визначених умов внести свій вклад у дохід компанії» [1, с. 182].

На нашу думку, якщо врахувати, що доходи майбутніх періодів становитимуть рано чи пізно частину доходу підприємства, то їх можна прирівняти до власного капіталу. Окрім того, такий вид пасивів не відповідає повною мірою критеріям визнання зобов'язань у частині вимоги зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок їх погашення. В такому випадку доходи майбутніх періодів не визнаються доходами лише через необхідність дотримання принципу нарахування та відповідності доходів і витрат. Тому їх доцільно відображати в I розділі пасиву Балансу (Звіту про фінансовий стан) «Власний капітал», перейменувавши його на «Власний та прирівняний до нього капітал».

Не менш цікавим є відображення в Балансі забезпечень наступних витрат і платежів. Згідно з попереднім П(С)БО 2 «Баланс» їх відображали у розділі II «Забезпечення наступних витрат і платежів» між розділами, які містять інформацію про власний капітал та довгострокові зобов'язання, натякаючи на їх довгостроковий характер та певну спорідненість з власним капіталом. З прийняттям НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» забезпечення перестали існувати як окремий вид зобов'язань і їх у П(С)БО 11 «Зобов'язання» поділили на два типи:

один внесли у склад поточних зобов'язань (поточні забезпечення), інший – у склад довгострокових зобов'язань (довгострокові зобов'язання). Водночас у новому Балансі (Звіті про фінансовий стан) забезпечення в назвах розділів II та III винесені за межі відповідно довгострокових та поточних зобов'язань: «Довгострокові зобов'язання і забезпечення», «Поточні зобов'язання і забезпечення». У Плані рахунків та Інструкції про його застосування забезпечення поміщені в один клас з власним капіталом (клас 4 «Власний капітал та забезпечення зобов'язань»), що наголошує на їх спорідненості.

Слід зауважити, що сутність забезпечень є досить неоднозначною. З одного боку, вони мають ознаки зобов'язань: характеризуються часом погашення, їх спричиняють минулі події, мають витратний характер, їх погашення ймовірно призведе до зменшення ресурсів, що втілюють у собі економічні вигоди. З іншого боку, забезпечення створюються за рахунок власного капіталу та на момент відображення у Балансі відсутня ідентифікація суб'єктів заборгованості, тому вони мають спорідненість з власним капіталом. На нашу думку, забезпечення необхідно перенести до першого розділу пасиву Балансу (Звіту про фінансовий стан) «Власний та прирівняний до нього капітал», оскільки забезпечення становлять акумулювання власних коштів підприємства, виплата яких може і не відбутися.

З прийняттям НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» у Балансі (Звіті про фінансовий стан) з'явився новий розділ IV «Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття». Такі зміни зумовило прийняття П(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність». На основі наказу Міністерства фінансів України № 353 до Плану рахунків бухгалтерського обліку введено нові субрахунки:

286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу»;

680 «Розрахунки, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу» [7].

Уведення таких субрахунків та відображення реалізації необоротних активів у складі іншої операційної діяльності викликало значні дискусії в наукових колах. Я. Д. Крупка у свій час зазначав, що внесені зміни щодо обліку реалізації необоротних активів мають певні суперечності, зокрема:

– сучасний Баланс побудований за ознакою зростання ліквідності активів, а відображення в окремому розділі IV необоротних активів та груп вибуття порушує цей принцип;

- для розрахункових операцій, пов'язаних з необоротними активами та групами вибуття, утримуваннями для продажу, відведено окремий субрахунок 680 і рядок 605 пасиву Балансу, однак за такими розрахунками зазвичай виникає дебіторська, а не кредиторська заборгованість;
- як впливатиме на показники платоспроможності, ліквідності та ін. те, що розрахунки за необоротними активами, призначеними для продажу, відображають у складі поточних зобов'язань, а самі активи виведено в балансі за межі як необоротних, так і оборотних активів? [4, с. 28].

Ми цілком погоджуємося з зауваженнями науковця. Третю з вищезазначених проблем на законодавчому рівні було вирішено: виділено окремий розділ IV «Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття». На нашу думку, доцільно було б замість уведення нового розділу пасиву балансу ліквідувати III розділ активу «Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття», перенісши його інформацію у другий розділ активу Балансу «Оборотні активи». Тоді логічним буде перенесення даних з нововведеного четвертого розділу пасиву в окремий рядок розділу «Поточні зобов'язання та забезпечення». Логічність такого перенесення підтверджується відображенням розрахунків, пов'язаних з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу, на субрахунок 680, який знаходиться в класі 6 Плану рахунків «Поточні зобов'язання».

Отже, дискусійність відображення в новому Балансі окремих розділів та статей вимагають внесення змін до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Т. І. Тесленко запропонувала видозмінити структуру пасиву балансу, в якому б статті розміщувалися в порядку зростання строків погашення, що зумовлено наданням пріоритету кредиторам над власниками під час задоволення вимог щодо зобов'язань підприємства. Вона виокремила наступні чотири розділи: розділ 1 «Поточні зобов'язання»; розділ 2 «Забезпечення наступних витрат і платежів»; розділ 3 «Довгострокові зобов'язання»; розділ 4 «Власний капітал» [10, с. 8].

На нашу думку, для обліку зобов'язань варто сформулювати два розділи «Довгострокові зобов'язання» та «Поточні зобов'язання», які слід виділити в Балансі (Звіту про фінансовий стан) після розділу «Власний капітал». Це сприятиме чіткому відображенню боргів підприємства, з

огляду на терміни їх погашення, дозволить аналітикам здійснювати обґрунтовані розрахунки фінансового стану підприємства, а також поліпшить інформаційне забезпечення аналізу платоспроможності підприємства.

Важливим джерелом фінансування господарської діяльності підприємств виступають позикові ресурси, за якими виникають зобов'язання. Враховуючи дискусійність відображення боргів підприємства у новому Балансі, ми сформулювали такі висновки та пропозиції:

1. Доходи майбутніх періодів не відповідають повною мірою критеріям визнання зобов'язань. Такий вид пасивів можна прирівняти до власного капіталу, оскільки вони рано чи пізно становитимуть частину доходу підприємства. У такому випадку доходи майбутніх періодів не визнаються доходами лише через необхідність дотримання принципу нарахування та відповідності доходів і витрат. Тому їх доцільно відображати в I розділі пасиву Балансу (Звіту про фінансовий стан) «Власний капітал», перейменувавши його на «Власний та прирівняний до нього капітал».

2. Забезпечення необхідно перенести до першого розділу пасиву Балансу (Звіту про фінансовий стан) «Власний та прирівняний до нього капітал», оскільки вони становлять акумулювання власних коштів підприємства, виплата яких може і не відбутися через відсутність ідентифікації суб'єктів заборгованості.

3. Доцільним буде перенесення даних з нововведеного четвертого розділу пасиву «Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття» в окремий рядок розділу «Поточні зобов'язання та забезпечення». Логічність такого перенесення підтверджується відображенням розрахунків, пов'язаних з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу, на субрахунок 680, який знаходиться в класі 6 Плану рахунків «Поточні зобов'язання».

4. Для розкриття у пасиві Балансу (Звіту про фінансовий стан) інформації про довгострокові зобов'язання слід використовувати такі статті: «Довгострокові кредити банків»; «Довгострокові зобов'язання за векселями»; «Довгострокові зобов'язання за облігаціями»; «Довгострокові зобов'язання з оренди»; «Відстрочені податкові зобов'язання»; «Інші довгострокові зобов'язання», що підвищить інформативність фінансової звітності.

Список літератури

1. Бернстайн, Л. А. Анализ финансовой отчетности: теория, практика и интерпретация [Текст] / Л. А. Бернстайн; пер. с англ. / Науч. ред. перевода чл. -корр. РАН И. И. Елисеева. Гл. редактор серии проф. Я. В. Соколов. – М. : Финансы и статистика, 2003. – 624 с.

2. Бутинець, Ф. Ф. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах [Текст] : навч. посібник / Ф. Ф. Бутинець, Л. Л. Горецька. – Житомир: ПП "Рута", 2002. – 544 с.
3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджено наказом МФУ від 30. 11. 1999 р. № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
4. Крупка, Я. Д. Про нормативно-правове регулювання обліку інвестиційної діяльності підприємств [Текст] / Я. Д. Крупка // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 3. – С. 23-29.
5. Загальні вимоги до фінансової звітності [Електронний ресурс] : національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 від 07. 022013 р. № 73. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
6. Зобов'язання [Електронний ресурс] : положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31. 01. 2000 р. № 20. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>.
7. Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]: наказ Міністерство фінансів України № 353 від 05.03.2008 р.. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0225-08>.
8. Соловйова, О. В. Зарубежные стандарты учета и отчетности [Текст] : учебное пособие / О. В. Соловьева. – М. : Аналитика-Пресс, 1998. – 288 с.
9. Структура балансу підприємств за видами економічної діяльності станом на 31 грудня 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
10. Тесленко, Т. І. Облік і аналіз поточних зобов'язань [Текст] / Т. І. Тесленко: автор. дис. на здобут. наук. ст. к. е. н. – Київ: Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана, 2009. – 20 с.

References

1. Bernstein, L. A. (2003). Analysis of the financial reporting: theory, practice and interpretation [Analiz finansovoy otchetnosti: teoriya, praktika i interpretatsiya]. Moscow: Finance and Statistics.
2. Butynets, F. F, Gorecka, L. L. (2002). Accounting in foreign countries [Buhgalterskiy oblik u zarubizhnykh krayinah]. Zhitomir: RUTA.
3. Instructions on the Use of the Chart of Accounts Assets, Capital, Liabilities and Business Operations of Enterprises and Organizations [Instrukciya pro zastosuvannya Planu rahunkiv buhgalterskogo obliku aktiviv, kapitalu, zobov'язan i gospodarskikh operatsiy pidpriyemstv i organizatsiy]. (1999). Retrieved September 15, 2013, from : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
4. Krupka, Y. D. (2009). About normatively legal adjusting of account investment activity of enterprises [Pro normativno-pravove reguluvannya obliku investitsynoyi diyalnosti pidpriyemstv]. Kyiv: Accounting and audit.
5. National Accounting Regulation (Standard) 1 «General requirements for financial reporting» [Natsionalne polozhennya (standart) buhgalterskogo obliku 1 «zagalni vimogi do finansovoyi zvitnosti»]. (2013). Retrieved September 15, 2013, from : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
6. Accounting Regulation (Standard) 11 «Liability» [Polozhennya (standart) buhgalterskogo obliku 11 «Zobov'язannya»]. (2000). Retrieved September 15, 2013, from : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>.
7. About Claim of Changes to Some Normatively Legal Acts of Ministry of Finance of Ukraine in Accounting [Pro zatverdzhennya Zmin do deyakikh normativno-pravovih aktiv Ministerstva finansiv Ukriyini z buhgalterskogo obliku]. (2008). Retrieved September 15, 2013, from : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0225-08>.
8. Solovyova, O. V. (1998). Foreign standards of account and reporting [Zarubezhniye standarty ucheta i otchetnosti]. Moscow: Analytics-Press.
9. The structure of balance of enterprises by sector on December, 31, 2012 [Struktura balansu pidpriyemstva za vidami ekonomichnoyi diyalnosti stanom na 31 grudnya 2012 roku]. (2012). Retrieved September 15, 2013, from : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
10. Teslenko, T. I. (2009). Account and analysis of current liabilities [Oblik i analiz potochnih zobov'язan]. Kyiv: State higher educational institution «Vadym Hetman Kyiv National Economic University».

Стаття надійшла до редакції 29.10.2013 р.